

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2005-2-102 (İlk İnceleme)  
Karar Sayısı : 05-70/973-269  
Karar Tarihi : 20.10.2005

**A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK  
**Üyeler** : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,  
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

**B- RAPORTÖR** : Remzi Özge ARITÜRK

**C.ŞİKAYET EDEN** : -Erhan İletişim  
Yeni Mah. Fevzi Paşa Cad. No:26 Tire/İZMİR

-Kurtça İletişim  
Yeni Mah. Fevzi Paşa Cad. No:28 Tire/İZMİR

20 -Aktürk Telekom  
Gümüşpala Cad. No: 26 Tire/İZMİR

-Bezcioğlu İletişim  
Gümüşpala Cad. No: 67/A Tire/İZMİR

-Şık İletişim  
Kurtuluş Mah. Gümüşpala Cad. No: 44 Tire/İZMİR

-Cem İletişim  
Kurtuluş Mah. Türkocağı Cad. No:7 Tire/İZMİR

**D.HAKKINDA  
İLK İNCELEME**

30 **YAPILAN** : Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. kontrollü telefon  
hizmetleri distribütörleri

**E. DOSYA KONUSU** : Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. kontrollü telefon hizmetleri distribütörlerinin perakende düzeyindeki müşterilerini 100'lük kontör paketlerini 250'lik kontör paketleri ile birlikte satın almak zorunda bıraktıkları iddiası.

40 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayet konusu, Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin (Turkcell) kontrollü telefon hizmetleri distribütörlerinin, perakende düzeyinde faaliyette bulunan teşebbüslere tek başına 100'lük kontör paketi vermediklerine, teşebbüslerin distribütörler tarafından 1 paket 100'lük kontör alabilmek için 1,5 paket 250'lik kontör almak zorunda bırakıldıklarına; hatta gelecek dönemde bu oranın 1 paket 100'lük kontör alabilmek için 3 paket 250'lik kontör alınması gerekeceği yönünde daha da artacağına belirtildiğine, bu durum karşısında

teşebbüslerin 100'lük kontör talebini karşılayamadıkları ve bu konudaki sıkıntının üst düzeye ulaştığına yönelik bir iddiadır.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum Başkanlık kayıtlarına 16.9.2005 tarih ve 636 sayı ile giren başvuru üzerine yapılan ilk inceleme sonucunda düzenlenen 10.10.2005 tarih, 2005-02-102/İİ-05-RÖA sayılı İlk İnceleme Raporu, 14.10.2005 tarih, REK.0.06.00.00-110/134 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-70 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

60 **H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; 100'lük kontör kartların tedarikinde yaşanan sıkıntı temelli şikayet konusu eylemlerin, söz konusu kartların üretimindeki teknik aksaklıkların Turkcell tarafından halihazırda giderilmiş olması sonucunda şikayet edilen tedarikçiler bakımından daha fazla sürdürülebilir olmaması, ilgili ürünün arz koşullarındaki sorunun ortadan kalkmasına bağlı olarak ve bunu takiben ilgili ürüne ait arz miktarı ve fiyat başta olmak üzere piyasa parametrelerinin şikayet öncesi düzeylerine aşamalı olarak ulaşacağı kanaatinde olunması nedenleriyle, konu ile ilgili olarak önaraştırma yapılmasına ya da doğrudan soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

## I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

70 Sayısal hücreli mobil telekomünikasyon hizmetlerinin sunumu, abonelerin yararlandıkları bu hizmetin maliyetine katlanma ve bu hizmete erişim biçimleri (özellikle zamanlama ölçütüne göre) açısından sonradan ödemeli (faturalı-postpaid) ve ön ödemeli (faturasız-prepaid) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. GSM hizmetlerinin sonradan ödemeli-faturalı hatlar aracılığıyla gerçekleştirildiği durumlarda abone, fatura dönemi olarak adlandırılan belirli bir dönem içerisinde yararlandığı hizmetin bedelini söz konusu dönemin sonunda ödemekte ve abone belirtilen dönem içerisinde istediği kadar konuşma yapabilmektedir. GSM hizmetlerinin ön ödemeli hatlarda kontrollü kartlar aracılığıyla gerçekleştirildiği durumlarda abone, belli bir konuşma ücretini peşin olarak ödemekte ve ödediği kontör ücreti kadar konuşma yapabilmektedir.

80 Şikayet başvurusu ile ilgili olarak 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca 22.9.2005 tarihli ve 3738 sayılı yazı ile Telekomünikasyon Kurumu'nun görüşü talep edilmiş, Telekomünikasyon Kurumu'ndan alınan 27.9.2005 tarih ve 6842 sayılı cevap yazısında;

- Şikayet sahibi şirketlerin aynı zamanda Telekomünikasyon Kurumu'na da aynı şikayetlerle başvuruda buldukları ve bunun üzerine Telekomünikasyon Kurumu tarafından 13.9.2005 tarihli ve 28148/14712 sayılı yazı ile Turkcell'den belirtilen iddialar hakkında bilgi talep edildiği ve söz konusu şikayetin gerçek olduğu durumda bu sorunun ivedilikle çözümlenmesi için gereğinin yapılmasının istendiği,
  - Turkcell'in ise konu ile ilgili olarak, kontrollü kartların distribütörler kanalı ile bayilere ve alt bayilere, bayiler ve alt bayiler aracılığıyla da gazete bayileri, bakkallar, benzin istasyonları, süper marketler gibi diğer satış kanallarına iletildiği,
- 90

## 05-70/973-269

- Abonelerin kontörü fiziksel ortamların yanı sıra sayısal ortamlardan da temin edebilecekleri,
- Bununla birlikte Ağustos ayının ikinci yarısından itibaren 100'lük kontör kartların üretiminde yaşanan birtakım teknik aksaklıklar nedeniyle bu kart sayısında azalma yaşandığı, halihazırda bu aksaklıkların çözümlendiği ve 100'lük kontör kartların elden satışının yapıldığı noktalara yeter sayıda dağıtımın yapıldığı şeklinde kendilerine yanıt verdiği,
- Bu çerçevede kart dağıtımında yaşanan sıkıntının çözümlenmediği ve uygulamada olabilecek diğer bazı problemlerin olup olmadığı konularında 100 şikayet sahibi şirketlerle temasa geçilmiş olup herhangi bir hususun belirlenmesi halinde gerekli tedbirlerin alınması yoluna gidileceği

belirtilmiştir.

Şikayet konusu, bir işletmenin belli bir ürününün üretiminde yaşanan birtakım teknik sorunlardan kaynaklanan arz sıkıntısının ortaya çıkması sonucunda, ilgili ürüne yönelik tedarik zinciri üzerinde yer alan bazı teşebbüslerin, buldukları konumun avantajlarını kullanarak bu sıkıntının ortaya çıkardığı durumdan, ticari yaşamda zaman zaman karşılaşıldığı üzere faydalanmaları yönünde tasarrufla bulunmalarıdır.

Şikayete konu davranışların, söz konusu ürünün ilgili coğrafi pazarı olarak tanımlanabilecek olan Türkiye Cumhuriyeti sınırlarının yalnızca belli bir bölgesinde gerçekleşmiş olması, bu durumun tedarik zincirinin ilk veya ilk basamaklarında yer alan ve sınırlı sayıdaki büyük çaplı teşebbüslerin benimsediği bir uygulama olmadığını ortaya koymaktadır. Kaldı ki, belirtilen bölgede yer alan perakende düzeyindeki teşebbüsler ve dolayısıyla son kullanıcılar için sıkıntıya neden olan bu durumun, bu durumdan faydalanmakta olan ve perakende düzeyindeki teşebbüslere göre tedarik zincirinin bir veya birkaç üst basamağındaki teşebbüsler bakımından, ilgili ürünün üretimindeki teknik aksaklıkların halihazırda giderilmiş olması ve dolayısıyla ilgili ürünün arzında yaşanacak artış nedeniyle sürdürülebilir olmadığı açıktır. İlgili ürünün üretimindeki sorunların giderilmiş olmasının, tedarik zinciri üzerinde kademeli olarak gerçekleşecek ve en sonunda nihai fiyata yansıtılacak şekilde, bu ürüne yönelik piyasadaki parametrelerin yeniden önceki düzeylerine ulaşmasını sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca şikayete konu eylemlerin, yukarıda anılan nedenlerle gerekçelendirilemedikleri varsayılsa bile, 4054 sayılı Kanun'a (Kanun) aykırılık taşıyıp taşımadıkları ele alındığında, söz konusu eylemler ancak Kanun'un 6. maddesi kapsamında, yine aynı maddenin (c) bendinde de örnek gösterildiği üzere "bağlama" uygulaması niteliğinde değerlendirilebileceklerdir. Bu çerçevede şikayete konu eylemlerin Kanun'a aykırılık taşımaları için iki unsurun birlikte varlığı aranmalıdır. İlk olarak anılan eylemlerin hakim durumdaki bir firma/firmalar tarafından gerçekleştiriliyor olması şarttır. İkinci olarak ise belirtilen eylemlerin Kanun'un 6. maddesi kapsamında yer alan bir kötüye kullanma, bahis konusu olayda "bağlama" niteliğinde bir uygulama olması gerekmektedir. Öncelikle, yukarıda da değinildiği gibi, şikayete konu davranışlar ilgili coğrafi pazarın yalnızca belli bir bölgesindeki belli sayıdaki teşebbüsler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu teşebbüslerin, belirtilen bölge açısından dikey ilişkilerinde ne tür bir imtiyaza

140 sahip oldukları her ne kadar bilinmese de tedarik zinciri üzerindeki konumları, yukarıdaki değerlendirmelerle birlikte ele alındığında, söz konusu eylemlerin hakim durumdaki bir firma/firmalar tarafından gerçekleştirilmediğini göstermektedir. Dahası, şikayet edilen eylemlerin, Kanun'un 6. maddesi kapsamında "bağlama" niteliğinde bir kötüye kullanma olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Zira kötüye kullanma şeklinde bir "bağlama" uygulamasının varlığından söz edilebilmesi için satıcı tarafından alıcıya, ilgili ürünü söz konusu üründen farklı bir ürünle birlikte satın alması koşulunun getirilmesi gerekmektedir. Söz konusu olayda ise hemen hemen her bakımdan homojen nitelikteki 250'lik ve 100'lük kontör paketlerinin, iki ayrı ürün olarak tanımlanamayacağı ortadadır. Şikayet konusu eylemler ancak, geçici bir arz sıkıntısının neden olduğu durum karşısında, ellerinde 100'lük kontör paketleri bulunmasının kendilerine tesadüfi olarak sağladığı avantajları ticari bir getiriye dönüştürme amacındaki bazı teşebbüsler tarafından uygulanan ve arz sıkıntısının çözümlenmesiyle birlikte sona ermesi kaçınılmaz olan, Kanun'a aykırı olarak değerlendirilemeyecek nitelikte bir "miktar zorlaması" (quantity enforcement) niteliğindedir.

Dolayısıyla şikayet konusunda bu inceleme kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek görülmemiştir.

## J. SONUÇ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

Başvuru konusuna ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

160